NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică privind modificarea Hotărârii ANRE nr. 355/2021 cu privire la aprobarea Metodologiei de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale anumitor categorii de consumatori finali și a prețurilor reglementate pentru furnizarea de ultimă opțiune, în contextul obligațiilor de serviciu public

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE, Agenția), Departamentul gaze naturale și energie termică.

Persoana de contact: Denis Vasiliev, Secția reglementări, Departamentul gaze naturale și energie termică; tel.: 022 823930; e-mail: dvasiliev@anre.md.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Temeiul juridic de operare a modificărilor la Metodologia de calculare, aprobare și aplicare a prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale anumitor categorii de consumatori finali și a prețurilor reglementate pentru furnizarea de ultimă opțiune, în contextul obligațiilor de serviciu public, aprobată prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 355/2021 (în continuare – Metodologia), îl constituie art. 7 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, care atribuie Agenției competența de a elabora și aproba metodologiile de calculare, de aprobare și de aplicare a prețurilor reglementate pentru aceste activități.

Totodată, proiectul este elaborat în vederea punerii în aplicare a modificărilor aduse Legii nr. 108/2016 prin Legea nr. 174 din 30 iulie 2026. Prin completarea art. 100 cu alin. (1^1) s-a stabilit că prețurile reglementate pentru furnizarea gazelor naturale anumitor categorii de consumatori finali, în contextul îndeplinirii obligației de serviciu public prevăzute la art. 89, se ajustează de către Agenție pentru trimestrele II, III și IV ale fiecărui an, în regim de urgență, în conformitate cu art. 9 alin. (7), până la data de 25 a lunii anterioare trimestrului respectiv.

Potrivit art. II alin. (1) și alin. (4) din Legea nr. 174/2026, prevederea privind ajustarea trimestrială se aplică începând cu 1 ianuarie 2027, iar Agenția urmează să aducă actele sale normative în concordanță cu legea și să asigure aplicarea noului mecanism.

Obligația de ajustare pentru trimestrele II, III și IV și termenele acesteia sunt stabilite prin lege. Soluțiile privind unitățile de calcul, parametrii rentabilității, recunoașterea cheltuielilor de finanțare, pragul ajustărilor suplimentare și recuperarea graduală a componentei de corectare se fundamentează prin raportare la modul de funcționare a activității reglementate și la efectele asupra furnizorilor și consumatorilor finali.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Metodologia stabilește modul de determinare a cheltuielilor justificate ale furnizorului, a rentabilității reglementate și a componentei de corectare a venitului reglementat. Pentru furnizarea gazelor naturale anumitor categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public, prețurile sunt determinate în prezent pe baza indicatorilor anuali, cu posibilitatea ajustării în cursul anului în condițiile pct. 60, la o modificare necesară a venitului reglementat de peste 1%. Diferențele sunt examinate atât la ajustările în cursul anului, cât și la actualizarea anuală.

Conform Raportului de activitate al ANRE pentru anul 2025, furnizarea în contextul obligației de serviciu public a însumat 814,1 mil. m^3, dintre care 327,1 mil. m^3 pentru consumatorii casnici și 487,0 mil. m^3 pentru consumatorii noncasnici. Pe parcursul anului, această obligație a fost exercitată

de patru furnizori, trei dintre aceștia pentru perioade distincte ale anului. Datele caracterizează situația din 2025; portofoliul consumatorilor eligibili pentru furnizare reglementată se modifică ulterior în contextul liberalizării pieței.

În același an, prețul mediu de procurare indicat în Raportul de monitorizare a pieței gazelor naturale s-a redus de la 10 824 lei/1000 m³ în trimestrul I la 8 285 lei/1000 m³ în trimestrul IV, cu aproximativ 23,5%. Cantitățile furnizate în trimestrele I și IV au reprezentat circa 82,2% din cantitatea anuală. Aceste date evidențiază variația costului de procurare și concentrarea consumului în perioada rece. Prețul de procurare reprezintă numai o componentă a prețului de furnizare.

Persoanele și entitățile vizate sunt furnizorii care desfășoară activitățile reglementate de Metodologie și consumatorii finali care beneficiază de aceste servicii. Operatorii sistemelor de transport și de distribuție sunt vizați în ceea ce privește costurile serviciilor de rețea luate în considerare la determinarea prețurilor.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Obiectivul general este reflectarea mai promptă și justificată a modificării costurilor în prețurile reglementate, în condițiile asigurării continuității financiare a furnizării și protejării intereselor consumatorilor finali.

Obiectivele specifice urmărite sunt:

1. realizarea, începând cu anul 2027, a celor trei ajustări programate pentru trimestrele II, III și IV, cu respectarea tuturor termenelor stabilite de lege;
2. determinarea și examinarea, la fiecare ajustare trimestrială începând cu 2027, a componentei de corectare aferente trimestrelor precedente, cu evidențierea valorii incluse în preț;
3. reducerea intervalului de reflectare în preț a modificării costurilor, prin utilizarea datelor aferente trimestrului pentru care se efectuează ajustarea și verificarea ulterioară a acestora; rezultatul va fi urmărit trimestrial, prin valoarea componentei de corectare a venitului reglementat;
4. asigurarea, la fiecare determinare sau ajustare relevantă după intrarea în vigoare, a justificării documentare a cheltuielilor de finanțare și a respectării condițiilor de eligibilitate și a limitelor prevăzute de Metodologie.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Ajustarea trimestrială a prețurilor reglementate

Prin completarea Metodologiei cu pct. 55¹ se stabilește ajustarea prețurilor pentru trimestrele II, III și IV până la data de 25 a lunii premergătoare trimestrului respectiv. Astfel, ajustările pentru aceste trimestre urmează a fi efectuate până la 25 martie, 25 iunie și, respectiv, 25 septembrie. Prevederile pct. 55 se adaptează pentru determinarea prețurilor aferente trimestrului I.

Potrivit noii redacții a pct. 8, la ajustarea trimestrială prețul de procurare a gazelor naturale se determină „*conform prețurilor indicate în contractele în vigoare/prognozelor de pe piețele relevante în trimestrul de reglementare”*. Cantitățile se determină reieșind din necesarul de furnizare potrivit contractelor încheiate cu consumatorii. La actualizarea anuală se utilizează prețurile justificate documentar și cantitățile efectiv furnizate și facturate.

La pct. 55¹ se introduc formulele (41¹)–(41³), distinct pentru nivelurile de presiune înaltă, medie și joasă. Structura propusă include cheltuielile de achiziție a gazelor naturale și cheltuielile pentru serviciile de transport și de distribuție aferente trimestrului, cheltuielile anuale ale furnizorului, rentabilitatea reglementată și componentele de corectare a venitului reglementat. Componenta aferentă perioadei precedente de reglementare este evidențiată distinct de cea

determinată cumulativ pentru trimestrele precedente ale anului curent. Aceasta din urmă se raportează la cantitățile aferente trimestrelor rămase până la sfârșitul anului.

Completarea pct. 56 prevede determinarea componentei de corectare pentru trimestrele precedente ale anului curent după același principiu aplicat componentei anuale. Diferențele se examinează la ajustările trimestriale și la actualizarea anuală. Dacă venitul efectiv este mai mic decât venitul reglementat actualizat, diferența se ia în considerare la determinarea prețurilor ulterioare, iar în situația inversă aceasta diminuează venitul care urmează a fi recuperat prin prețuri. La aplicarea corecției se ține cont și de condițiile prevăzute la pct. 60 și de recuperarea graduală prevăzută la pct. 65.

Determinarea cheltuielilor de achiziție și a serviciilor de rețea

La pct. 7, în definiția cheltuielilor de achiziție a gazelor naturale, se prevede că, în cazul în care furnizorul desfășoară activitate și pe piața liberă, la actualizarea anuală a prețurilor reglementate se va ține cont de cele mai mici prețuri de procurare, în ordine crescătoare, corespunzător cantităților achiziționate. Prevederea urmărește protejarea consumatorilor care beneficiază de furnizare la prețuri reglementate.

Formulele (3)–(5) de la pct. 7 se corelează cu cheltuielile de transport și de distribuție aferente cantităților furnizate la fiecare nivel de presiune. Cheltuielile de distribuție se iau în considerare la nivelul de presiune respectiv, în baza tarifelor reglementate aplicabile. Se corelează și formula (10) de la pct. 9 subpct. 2), precum și formula (11) de la pct. 10, iar formula (12) se abrogă. Noua redacție a pct. 8 nu mai păstrează raportarea prețului de procurare la prețurile minime de furnizare stabilite pentru alți furnizori.

Utilizarea unităților de energie în calcule

La pct. 8 și 51, cantitățile utilizate în calculele vizate de modificări se exprimă în MWh, iar prețurile de procurare în lei/MWh. Se modifică în mod corespunzător și unitățile de la pct. 56^{1}, aferent furnizării de ultimă opțiune. Noul pct. 56^{3} prevede calcularea și exprimarea prețurilor reglementate în lei/MWh și împărțirea valorilor la 1 000 pentru exprimarea în lei/kWh. Definițiile de la pct. 6 prevăd exprimarea prețurilor în lei/kWh și lei/1000 m^3, iar noul pct. 6^{1} stabilește puterea calorifică superioară de 10,6 kWh/m^3 pentru conversia cantităților din unități de energie în metri cubi, în scopul determinării prețurilor.

Modificările asigură utilizarea unor unități comparabile pentru costurile de procurare și prețurile de furnizare. Acestea privesc calculul și exprimarea prețurilor reglementate și nu instituie obligația înlocuirii echipamentelor de măsurare ale consumatorilor.

Revizuirea categoriilor de preț

Se abrogă subpct. 4.1 și 4.2 de la pct. 4, subpct. 1) și 2) de la pct. 7, precum și subpct. 1) și 2) de la pct. 55, privind furnizarea anumitor categorii de consumatori finali la punctele de intrare în și de ieșire din rețelele de transport. Se corelează formulele și definițiile aferente, fiind păstrate categoriile de preț de la ieșirea din rețelele de distribuție de presiune înaltă, medie și joasă.

Urmare a stabilirii calendarului privind restricționarea graduală a accesului consumatorilor noncasnici mari și mijlocii la furnizarea gazelor naturale, în contextul obligației de serviciu public prevăzute la art. 89 alin. (1) din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, furnizorul cu obligație de serviciu public urmează să furnizeze gaze naturale doar consumatorilor noncasnici mici și consumatorilor casnici. Corespunzător, având în vedere că aceste categorii de consumatori nu sunt racordate la rețeaua de transport, nu se mai justifică stabilirea și aprobarea prețurilor reglementate pentru furnizarea gazelor naturale la punctele de intrare în rețeaua de transport și la punctele de ieșire din rețeau de transport a gazelor naturale.

Pentru furnizarea de ultimă opțiune se păstrează categoria de preț la punctele de ieșire din rețelele de transport și mecanismul lunar de aprobare a prețurilor de la pct. 60[1], care nu este modificat prin proiect. La pct. 51 se precizează expres că rentabilitatea furnizorului se aplică inclusiv furnizării de ultimă opțiune la ieșirea din rețelele de transport. Celelalte modificări aferente acestei activități vizează definiția prețului de la pct. 6 și unitățile și definiția cantităților de la pct. 56[1]. Ajustarea trimestrială de la pct. 55[1] privește furnizarea anumitor categorii de consumatori finali în contextul obligației de serviciu public.

Determinarea rentabilității și actualizarea parametrilor financiari

La pct. 51 se modifică formula (31) de determinare a rentabilității reglementate, se abrogă formula (33) și se exclude definiția termenului CPG_n^D. Se corelează, de asemenea, unitățile de măsură și definițiile aferente rentabilității pe categorii de preț.

La pct. 52 se actualizează parametrii utilizați la determinarea costului capitalului propriu: rata lipsită de risc se stabilește în mărime de 7,75%, riscul sistematic al industriei, lipsit de îndatorare, în mărime de 0,4, iar prima de risc caracteristică pieței în mărime de 5,44%. Totodată, se exclude prima distinctă de risc de țară din formula de calcul.

Rata lipsită de risc se raportează la obligațiunile de stat cu termen de 10 ani, potrivit datelor Ministerului Finanțelor, iar pentru riscul sistematic al industriei și prima de risc se utilizează sursele indicate în proiect. Modificările propuse au drept scop nu doar actualizarea parametrilor financiari utilizați la calcularea rentabilității reglementate a furnizorului, în cadrul mecanismului existent de determinare a necesarului de capital de lucru, ci și asigurarea unui cadru de reglementare predictibil și stabil pentru furnizorul cu obligație de serviciu public, pentru o perioadă de 5 ani. În acest sens, se urmărește menținerea unui nivel stabil și previzibil al rentabilității reglementate, care să permită furnizorului planificarea activității și gestionarea eficientă a resurselor financiare pe termen mediu. Totodată, în contextul în care Ministerul Finanțelor publică date privind randamentul obligațiunilor de stat cu maturitatea de 10 ani, se consideră oportună utilizarea acestora la determinarea ratei lipsite de risc, în locul indicatorilor aferenți pieței din Statele Unite ale Americii. Această abordare permite fundamentarea parametrilor de calcul pe date actuale și relevante pentru condițiile economice și financiare din Republica Moldova, asigurând o mai bună reflectare a realităților pieței naționale în procesul de determinare a rentabilității reglementate.

Recunoașterea cheltuielilor aferente finanțării achiziției gazelor naturale

Distinct de rentabilitatea reglementată, proiectul precizează la pct. 46 condițiile de includere în prețuri a plăților dobânzilor pentru creditele bancare și extinde prevederile asupra dobânzilor și altor cheltuieli financiare aferente finanțărilor obținute în cadrul programelor implementate de instituțiile financiare internaționale. În acest sens, se corelează și excepția prevăzută la pct. 12 subpct. 16).

Condițiile de la pct. 46 subpct. 1)–3) se aplică concomitent: creditele și finanțările sunt destinate strict acoperirii obligațiilor financiare pe termen scurt pentru achiziția gazelor naturale furnizate la prețuri reglementate; necesitatea contractării sau accesării acestora este cauzată de majorarea prețului de procurare cu cel puțin 3% față de prețul de procurare inclus în prețul reglementat în vigoare la momentul respectiv; furnizorul a depus o cerere de ajustare, conform Regulamentului aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 286/2018, acceptată spre examinare de Agenție.

Suplimentar, potrivit pct. 46 subpct. 4), pentru dobânzile bancare se menține plafonul aferent prețurilor actualizate, raportat la rata medie ponderată a dobânzilor publicată de Banca Națională a Moldovei pentru creditele noi în valută acordate persoanelor juridice pe un termen de până la 12 luni. Dobânzile și celelalte cheltuieli financiare aferente programelor instituțiilor financiare internaționale

se recunosc în limita valorii efective, justificate și documentate. Aceste prevederi nu echivalează cu recunoașterea necondiționată a cheltuielilor de finanțare.

Ajustările suplimentare în cursul trimestrului

La pct. 60 se modifică pragul pentru inițierea unei ajustări suplimentare, de la o variație a venitului reglementat de peste 1% la o variație de peste 3% în decursul trimestrului. Măsura se corelează cu existența celor trei ajustări programate și permite examinarea modificărilor semnificative ale costurilor între aceste ajustări. Pragul nu condiționează efectuarea ajustărilor trimestriale prevăzute la pct. 55^1.

Proiectul prevede că, în cazul întrunirii condițiilor pentru majorarea prețurilor, dacă furnizorul nu inițiază procedura de ajustare în termen de o lună calendaristică, componenta de corectare aferentă perioadei pentru care ajustarea nu a fost inițiată nu se ia în calcul la actualizarea prețurilor. Agenția poate iniția ajustarea în cazul constatării necesității diminuării prețurilor. Totodată, în al doilea alineat al pct. 60, referirile la an se înlocuiesc cu referiri la trimestru. Aceste prevederi urmăresc inițierea la timp a ajustărilor necesare și responsabilizarea furnizorului.

Recuperarea graduală a componentei de corectare

Prin noul pct. 65 se prevede că, la determinarea valorii componentei de corectare care urmează a fi recuperată în perioada tarifară următoare, Agenția ține cont de necesitatea asigurării stabilității prețurilor pentru consumatorii finali. Recuperarea diferenței dintre venitul reglementat actualizat și venitul efectiv urmează a fi realizată gradual, în vederea evitării fluctuațiilor semnificative ale prețurilor reglementate.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

La examinarea opțiunilor s-a ținut cont de faptul că periodicitatea trimestrială și termenele sunt stabilite prin lege. Prin urmare, menținerea exclusivă a ajustărilor la inițiativă, fără respectarea calendarului legal, nu reprezintă o opțiune disponibilă Agenției. Scenariul de bază este aplicarea obligației legale cu păstrarea regulilor metodologice existente.

Introducerea numai a calendarului trimestrial ar presupune o intervenție limitată asupra textului, dar nu ar preciza suficient modul de corelare a costurilor și cantităților trimestriale cu componentele anuale și cu diferențele formate în anul curent. Din acest motiv, se propune completarea Metodologiei cu formule și definiții aferente ajustărilor trimestriale, păstrând actualizarea anuală și regimul distinct al furnizării de ultimă opțiune.

Pentru ajustările suplimentare a fost examinată păstrarea pragului existent de peste 1%, precum și gestionarea diferențelor exclusiv la ajustările programate. Prima abordare poate menține un număr mai mare de proceduri între ajustările trimestriale, iar a doua ar limita posibilitatea intervenției în cazul unor modificări semnificative ale costurilor. Pragul propus de peste 3% în decursul trimestrului urmărește păstrarea acestei posibilități pentru abateri relevante. Cele două praguri se aplică unor baze temporale diferite, astfel încât efectele lor nu se compară doar prin raportul numeric dintre 1% și 3%.

Totodată, este important de menționat că cele două praguri se raportează la baze temporale diferite: pragul de 1% se aplică în raport cu costurile anuale, în timp ce pragul de 3% se raportează la costurile aferente trimestrului. Prin urmare, raportate la perioadele corespunzătoare, cele două praguri reflectă un nivel comparabil al abaterilor care justifică intervenția, fără ca modificarea propusă să reprezinte o diminuare substanțială a sensibilității mecanismului de ajustare. Astfel, pragul de 3% permite menținerea posibilității de ajustare suplimentară în cazul unor variații semnificative ale costurilor pe parcursul trimestrului, asigurând, în același timp, un echilibru între

necesitatea reflectării operative a costurilor și evitarea declanșării frecvente a procedurilor de ajustare.

În privința finanțării, păstrarea exclusivă a dobânzilor bancare nu ar acoperi expres finanțările accesate prin programele instituțiilor financiare internaționale. Recunoașterea tuturor cheltuielilor de finanțare fără condiții ar transfera asupra consumatorilor costuri a căror legătură cu activitatea reglementată nu este demonstrată. Soluția propusă extinde categoriile eligibile, cu păstrarea condițiilor cumulative de la pct. 46 și a justificării documentare.

Pentru componenta de corectare, repartizarea integrală într-un interval scurt poate determina o variație importantă a prețului, în special în perioade cu cantități reduse. Recuperarea graduală permite ținerea cont de acest efect, prelungind însă perioada în care furnizorul finanțează soldul nerecuperat. Alegerea ritmului de recuperare necesită examinarea ambelor efecte la determinarea prețurilor.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Aplicarea proiectului presupune examinarea de către ANRE a calculelor pentru trei ajustări programate anual, verificarea datelor contractuale și prognozate, precum și a componentelor de corectare. Proiectul nu prevede crearea sau reorganizarea unor autorități publice, iar activitățile se încadrează în atribuțiile existente ale Agenției.

Volumul suplimentar de muncă se determină în raport cu numărul și complexitatea procedurilor de ajustare efectuate în prezent. Cele trei ajustări programate pot înlocui o parte din ajustările inițiate în cursul anului și nu se consideră automat trei proceduri integral suplimentare. Efortul de examinare se urmărește prin numărul dosarelor și timpul necesar verificării acestora, inclusiv în primul an de aplicare.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Proiectul nu prevede alocări suplimentare din bugetul de stat sau din bugetele locale. Aplicarea mecanismului presupune însă efort administrativ pentru furnizori și pentru ANRE, precum și eventuale cheltuieli de adaptare a programelor de calcul, care se examinează distinct de impactul asupra bugetului public național.

Ajustarea trimestrială urmărește reducerea intervalului dintre modificarea costurilor și reflectarea acestora în prețuri. În cazul unui deficit, furnizorul finanțează temporar diferența, iar în cazul unui excedent acesta se ia în considerare la stabilirea prețurilor reglementate pentru perioada ulterioară. Recuperarea graduală prevăzută la pct. 65 poate limita variația prețului, dar poate prelungi durata finanțării soldului.

Efectul actualizării parametrilor de la pct. 52 se determină comparând rentabilitatea rezultată din redacția existentă cu cea rezultată din parametrii propuși, pe aceleași date privind costurile, cantitățile, structura capitalului, costul capitalului împrumutat și cota impozitului. Efectul modificării parametrilor se evidențiază separat de efectul celorlalte modificări de la pct. 51.

Cheltuielile de finanțare se determină pentru fiecare furnizor în funcție de finanțările eligibile și de condițiile cumulative de la pct. 46. Proiectul nu stabilește o sumă fixă de finanțare care să fie transferată automat în preț. Efectul total asupra prețurilor depinde și de costurile gazelor naturale, serviciile de rețea, cantitățile furnizate și componentele de corectare.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

4.3.1. Costurile de conformare

Proiectul nu instituie pentru consumatori noi proceduri de autorizare, cereri sau raportări. Pentru furnizori, costurile de conformare privesc pregătirea și verificarea calculelor trimestriale,

documentarea cheltuielilor și a componentei de corectare și, după caz, adaptarea programelor utilizate. Proiectul nu introduce o taxă administrativă nouă pentru depunerea dosarelor și nu impune înlocuirea echipamentelor de măsurare ale consumatorilor.

Costurile administrative se estimează prin timpul de lucru necesar unei proceduri, costul pe oră, numărul furnizorilor vizați și frecvența procedurilor. Estimarea suplimentară se raportează la efortul aferent ajustărilor efectuate în cadrul existent. Cheltuielile unice de adaptare a programelor se evidențiază separat de cheltuielile administrative recurente. Pregătirea, verificarea și documentarea sunt luate în considerare în măsura în care generează efort suplimentar față de situația de bază.

Utilizarea datelor tehnice, comerciale și contabile deja deținute de furnizori și menținerea procedurii existente de prezentare a cererilor limitează necesitatea unor procese administrative distincte. Nivelul costurilor de adaptare diferă în funcție de sistemele utilizate de fiecare furnizor.

4.3.2. Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii

În calitate de consumatori eligibili pentru furnizare reglementată, întreprinderile mici și mijlocii nu preiau obligațiile de întocmire a calculelor tarifare. Efectul asupra acestora se manifestă prin modificarea cheltuielilor pentru gaze naturale, în funcție de consum și de prețurile aprobate. În calitate de furnizori, întreprinderile de dimensiuni mai mici pot suporta un efort administrativ proporțional mai ridicat, întrucât pregătirea unui dosar presupune și activități care nu depind direct de cantitățile furnizate. Estimarea costurilor va evidenția această diferență, dacă în categoria furnizorilor vizați sunt identificate IMM-uri.

4.3.3. Impactul asupra concurenței

Proiectul nu stabilește prețurile ofertelor concurențiale și nu modifică condițiile de intrare pe piață. Ajustarea mai promptă a prețurilor reglementate în raport cu costurile poate facilita compararea acestora cu ofertele negociate, fără a determina creșterea numărului de furnizori sau reducerea prețurilor.

Regula de la pct. 7 privind cele mai mici prețuri de procurare este relevantă pentru furnizorii care activează simultan pe piața reglementată și pe cea concurențială. Recunoașterea achizițiilor cu prețurile cele mai mici în activitatea reglementată poate influența costul achizițiilor rămas aferent celorlalte livrări. Efectul depinde de structura portofoliului, de cantități și de prețurile efective și nu este identic pentru toți furnizorii. Aplicarea regulii necesită evidențierea achizițiilor și a repartizării costurilor pe activități.

4.4. Impactul social

Pentru consumatorii finali, efectul urmărit constă în reflectarea mai promptă a costurilor justificate în prețul gazelor naturale și în limitarea acumulării unor diferențe semnificative de recuperat în perioadele următoare. Recuperarea graduală a componentei de corectare va permite Agenției să țină cont de stabilitatea prețurilor.

Ajustarea trimestrială poate conduce atât la diminuarea, cât și la majorarea prețurilor, în funcție de evoluția costurilor. Efectul asupra cheltuielilor gospodăriilor depinde și de cantitățile consumate. Proiectul nu modifică mecanismele de protecție socială și de compensare a cheltuielilor pentru energie și nu instituie colectarea unor noi categorii de date cu caracter personal.

Efectele asupra gospodăriilor diferă în funcție de venit și de profilul consumului. O corecție inclusă în preț în perioada rece se aplică unor cantități mai mari pentru gospodăriile care utilizează gazele naturale la încălzire. În examinarea recuperării graduale sunt relevante atât variația prețului unitar, cât și efectul asupra cheltuielilor aferente consumului sezonier. Proiectul nu garantează diminuarea facturilor, întrucât costurile de procurare pot evolua în ambele sensuri.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul nu instituie colectarea unor noi categorii de date cu caracter personal și nu modifică scopurile sau condițiile prelucrării acestora. Fundamentarea prețurilor utilizează date tehnice, comerciale și contabile, cu respectarea cerințelor aplicabile privind protecția datelor și confidențialitatea informațiilor.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu are un impact asupra aspectelor ce țin de echitatea și egalitatea de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul reglementează modul de calculare și de aplicare a prețurilor și nu are un impact direct asupra mediului. Nu se prevăd lucrări de infrastructură sau modificări ale cerințelor de mediu.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Principalele riscuri de aplicare privesc diferențele dintre prognozele și rezultatele efective, cantitățile reduse asupra cărora pot fi repartizate corecțiile în perioada caldă și prelungirea finanțării soldului în cazul recuperării graduale. Ajustările suplimentare prevăzute la pct. 60 permit intervenția în cazul modificărilor semnificative ale venitului reglementat. Condiția privind inițierea la timp a ajustării responsabilizează furnizorul, dar poate determina nerecunoașterea componentei aferente perioadei pentru care acesta nu a inițiat procedura în termenul prevăzut.

Gestionarea acestor riscuri presupune verificarea documentelor justificative, compararea prognozelor cu datele efective și evidențierea componentei de corectare și a soldului rămas. Aplicarea mecanismului trimestrial nu înlătură riscurile de achiziție, de prognoză sau de neîncasare a facturilor.

4.7. Concluziile analizei impacturilor

Completarea Metodologiei cu un mecanism trimestrial explicit reprezintă soluția propusă pentru aplicarea obligației legale și pentru reflectarea mai promptă a costurilor justificate în prețuri. Beneficiile urmărite sunt un calendar previzibil, examinarea periodică a diferențelor și limitarea acumulării unor sume importante de regularizat. Costurile asociate privesc în principal pregătirea dosarelor și adaptarea calculelor, fiind evaluate în raport cu procedurile existente.

Păstrarea procedurii de prezentare a cererilor și utilizarea informațiilor deja deținute de furnizori permit aplicarea noilor reguli cu limitarea sarcinilor administrative suplimentare.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Prezentul proiect de modificare a Metodologiei nu transpune prevederi din legislația Uniunii Europene.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Inițierea elaborării proiectului de modificare a Metodologiei a fost anterior anunțată pe pagina electronică ANRE, părțile interesate fiind invitate să prezinte propuneri până la termenul de 14 august 2026.

În procesul de elaborare au fost examinate propunerile S.A. „Energocom” prezentate prin scrisoarea nr. 01/08/01-5562 din 16 septembrie 2026. Soluțiile reținute privesc, în principal, utilizarea prognozelor de pe piețele relevante la determinarea prețului de procurare și recunoașterea cheltuielilor aferente finanțărilor obținute în cadrul programelor instituțiilor financiare internaționale. Modul de examinare a propunerilor a fost reflectat în sinteza obiecțiilor și propunerilor.

La etapa actuală de promovare Proiectul definitivat, însoțit de Nota de fundamentare, urmează a fi publicat pe pagina web oficială a ANRE și transmis spre avizare și consultare publică autorităților relevante, titularilor de licențe din sectorul gazelor naturale și altor părți interesate, potrivit procedurilor stabilite. Propunerile și obiecțiile recepționate vor fi examinate și reflectate în tabelul de sinteză întocmit ulterior.

7. Concluziile expertizelor

Concluziile expertizelor aplicabile vor fi reflectate după efectuarea acestora și examinarea recomandărilor formulate.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul modifică Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE nr. 355/2021 și Metodologia aprobată prin aceasta, în vederea executării prevederilor Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale. Modificările se integrează în structura Metodologiei existente și se aplică în corelare cu Regulamentul privind procedurile de prezentare și de examinare a cererilor titularilor de licențe privind prețurile și tarifele reglementate, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 286/2018.

Proiectul prevede intrarea în vigoare a hotărârii la 1 ianuarie 2027, în concordanță cu data de aplicare a obligației legale de ajustare trimestrială a prețurilor reglementate.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea va presupune adaptarea calculelor furnizorilor la formulele trimestriale și la unitățile de energie, prezentarea documentelor justificative și examinarea acestora de către Agenție la termenele stabilite. Prima ajustare programată, pentru trimestrul II 2027, urmează a fi efectuată până la 25 martie 2027. Ajustările pentru trimestrele III și IV se efectuează până la 25 iunie și, respectiv, 25 septembrie.

Monitorizarea se v-a realiza de ANRE, prin secția de resort, responsabilă de analiză și determinarea prețurilor, pe baza calculelor furnizorilor, rapoartelor titularilor de licențe și hotărârilor adoptate. Indicatorii utilizați sunt prezentați mai jos.

Domeniul urmărit	Indicatorul	Sursa și periodicitatea
Calendarul ajustărilor	Trei ajustări programate anual; respectarea tuturor termenelor legale, începând cu 2027	Hotărârile ANRE; verificare la fiecare termen
Componenta de corectare	Valoarea calculată, suma inclusă în prețurile pentru perioada următoare	Calculele și rapoartele furnizorilor; trimestrial și anual
Calitatea prognozelor	Diferența dintre costurile și cantitățile prognozate și cele efective	Datele contractuale și rapoartele validate; după definitivarea fiecărui trimestru
Costurile de conformare	Numărul dosarelor; timpul mediu de pregătire și examinare;	Datele furnizorilor și evidența ANRE; evaluare anuală
Finanțarea achiziției gazelor naturale și ajustările	Numărul solicitărilor și valoarea cheltuielilor de finanțare acceptate și neacceptate; respectarea condițiilor și limitelor prevăzute la pct. 46; numărul ajustărilor suplimentare inițiate potrivit	Cererile și documentele justificative ale furnizorilor, calculele ANRE și hotărârile adoptate; la fiecare procedură

suplimentare ale prețurilor	pct. 60, temeiul inițierii, variația venitului reglementat și rezultatul examinării	relevantă de ajustare sau actualizare

Prima evaluare a rezultatelor se efectuează după încheierea anului 2027, pe baza datelor validate. Compararea cu perioadele precedente va ține cont de modificarea portofoliului de consumatori, de prețurile de procurare și de profilul sezonier al consumului. Componenta de corectare se examinează ținând cont de perioada în care a fost acumulată și ritmul de recuperare a acesteia.

Director general **Alexei TARAN**